

Γρηγόριος Ξενόπουλος

Ένα γατάκι στον καθρέφτη

Αθήνα, 27 Οκτωβρίου 192

Αγαπητοί μου,

Από τη γειτονιά μάς έδωσαν ένα γατάκι. Ένα χαριτωμένο άσπρο γατάκι, θηλυκό – αλλά με πολύ μακριά... μουστάκια– έξυπνότατο και ζωηρότατο. Μας τρέλανε όλους το διαβολάκι! Δεν τ' αφήνουμε από τα χέρια, το διαμφισβητούμε, το ταΐζουμε, το πλένουμε, το παίζουμε, τη νύχτα το παίρνουμε και στα κρεβάτια μας. Τρέμουμε για τη ζωή του, τη μικροσκοπική αυτή ζωούλα, ζήτημα μιας... πατησιάς. Μια μέρα, λαίμαργο καθώς είναι, άρπαξε ένα κομμάτι ψίχα-ψωμί... χρωματιστό –η κόρη μου που ζωγραφίζει, σκούπιζε μ' αυτό τα χρώματά της. Πού να του το πάρουμε απ' το στόμα! Το κατάπιε στη στιγμή. Σε λίγο φάνηκαν τα συμπτώματα μιας μικρής δηλητηριάσεως. Φοβηθήκαμε πως δε θα τη γλίτωνε, κι ετοιμαζόμαστε πια να κλάψουμε τον πρόωρο κι άδικο αυτόν θάνατο σαν ένα μεγάλο δυστύχημα... Αλλά, προς μεγάλη μας χαρά, το γατάκι έζησε –εφτάψυχο πάλι– κι από το ίδιο βράδυ ξανάρχισε τα καμώματά του, τα παιχνίδια του, τις κατεργαριές του, τις τρέλες του, τις αταξίες του...

Να σας περιγράψω τώρα αυτά τα καμώματα, το θεωρώ ολωσδιόλου περιττό. Έχετε και σεις γατάκια και τα ξέρετε [...]. Ένα μόνο θα σας πω: πως το γατάκι μου είναι πιο όμορφο και πιο έξυπνο από κάθε άλλο στον κόσμο, επομένως κι απ' τα δικά σας. Είν' ένα γατάκι εξαιρετικό, «υπερφυσικό» μπορώ να πω. Το μαρτυρούν τα μουστάκια του και τα μάτια του, που όσο χρονών άνθρωπος είμαι, ποτέ μου δεν είδα σε γατάκι δυο μηνών μακρύτερα, μεγαλύτερα, φωτεινότερα. Και σας παρακαλώ να το πάρετε απόφαση: αυτό δεν εννοώ να το συζητήσω με κανένα. Ούτε να ζηλέψετε πρέπει που έχω καλύτερο γατάκι από σας, ούτε να μου κακιώσετε που σας το λέω έτσι ορθά κοφτά.

Ναι, αλλ' αυτό το έκτακτο γατάκι είναι τάχα κι ευτυχισμένο;... Σεις τώρα θα νομίζετε πως είναι, και πολύ. Αφού τ' αγαπούμε όλοι τόσο, αφού έχει ένα ολάκερο σπίτι δικό του, αφού μπορεί να τρώει, να κοιμάται και να παίζει όσο θέλει, τί του λείπει για μια τέλεια γατίσια ευτυχία;... Αλήθεια' κι εγώ αυτή την ιδέα είχα ως προχτές. Είδα όμως πως ήμουν γελασμένος: Το γατάκι μας δεν είναι τέλεια ευτυχισμένο! Κάτι του λείπει. Κι αυτό είναι η συντροφιά των δικών του, των ομοίων του –η αγκαλιά, το γάλα κι η περιποίηση της μητέρας του, τα χάδια, τα παιχνίδια και τα μαλωματάκια των αδελφών του. Δε νομίζετε πως είναι πολύ σπουδαίο αυτό που του λείπει, και πως τίποτα, καμιά ανθρώπινη αγάπη και φροντίδα δεν μπορεί να το αντικαταστήσει;

Στο σπίτι μας, αυτό τον καιρό, δεν υπάρχει άλλη γάτα από την Πίσσα. Αλλά η Πίσσα ζήλεψε το γατάκι, κι όταν το 'βλεπε μπροστά της, του έκανε γρρρ! Της είπαμε: «Δεν ντρέπεσαι, γάτα εσύ μεγάλη, μαύρη κι ένδοξη, να ζηλεύεις ένα μικρό, άσπρο κι άδοξο γατάκι; Τι πως το κανακεύουμε; Και σένα σε κανακεύαμε όταν

ήσουν μικρή». Του κάκου! Η ζηλιάρα εξακολουθούσε τους απειλητικούς της γρυλισμούς. Φοβηθήκαμε μην του βγάλει τα μάτια, μη μας το αγριέψει –τόσο ήμερο που δε λέγεται!– και δεν αφήνουμε πια την Πίσσα ν’ ανεβαίνει απάνου, όπου το γατάκι ζει περιορισμένο θέλοντας και μη, γιατί σκάλες δεν κατεβαίνει ακόμα. Έτσι δε βλέπει κανένα δικό του, ούτε φίλο, ούτε εχθρό. Μόνο ανθρώπους.

Προχτές λοιπόν είδ’ έναν: Είδε τον... ίδιο τον εαυτό του στον καθρέφτη. Κι είναι αδύνατο να φαντασθείτε την έκπληξη και τη χαρά του! Άρχισε αμέσως να μυρίζει, να φιλά, να γλείφει και να ορμά για παιχνίδια. Με μεγάλη απορία που έτρωγε τα μούτρα του στο γυαλί, κοίταζε από πίσω ν’ ανακαλύψει τον απρόοπτο και παράξενο αυτόν σύντροφο. Έπειτα ξαναγύριζε και ξανάρχιζε τις δοκιμές. Επιτέλους είδε, κατάλαβε πως το γατάκι τού καθρέφτη δεν ήταν σαν τ’ άλλα που θα θυμόταν απ’ το σπίτι του –δεν πιανόταν, δεν αγγιζόταν, νά!– και τ’ άφησε για να παίξει μαζί μας. Αλλά δεν απελπίσθηκε, δεν τ’ άφησε για πάντα. Κάθε λίγο το θυμόταν και ξαναγύριζε να το βλέπει. Θα ’λεγες πως του ’φτανε κι αυτό για να παρηγοριέται...

Έτσι, προ ολίγου, είδα μian εικόνα που με συγκίνησε πολύ: Ζητούσα το γατάκι, που δε φαινόταν και δεν ακουγόταν καθόλου. Και το βρήκα ξαπλωμένο στη ράχη μιας πολυθρόνας που ήταν πολύ κοντά στη ντουλάπα, με τη μουρίτσα του κολλημένη στο γυαλί του καθρέφτη! Πλησίασα σιγά σιγά κι είδα πως δεν κοιμόταν: κάθε τόσο μισάνοιγε τα μάτια του και κοίταζε το άλλο γατάκι που, ξαπλωμένο κι αυτό στη ράχη μιας πολυθρόνας, είχε τη μουρίτσα του τόσο κοντά στη μουρίτσα του άλλου –ένα γυαλί, ένα κρύο σκληρό γυαλί τις χώριζε– και μισάνοιγε τα μάτια του και το κοίταζε στα μάτια... Ω, ναι! του έφτανε κι αυτό για να παρηγοριέται το δυστυχημένο μου γατάκι!

Πώς το λυπήθηκα! Κι όταν είδα ύστερα τη γυναίκα μου να το πλένει με νερό, σαπούνι και πανάκι, κι εκείνο ν’ αντιστέκεται σ’ ένα τόσο αφύσικο για γάτα πλύσιμο, της είπα:

– Δεν το δίνουμε πίσω στη μητέρα του; Εκείνη, με τη γλωσσίτσα της και το σάλιο της, το πλένει πολύ καλύτερα, και χωρίς να το βασανίζει.

– Σπουδαίο βάσανο! μου αποκρίθηκε. Έπειτα, πόσο θα βαστάξει; Αύριο θα μεγαλώσει και θα πλένεται μονάχο.

Αλήθεια: αύριο το γατάκι μας θα μεγαλώσει, θα παίρνει το λουτρό του μονάχο του, θα ’χει φιληνάδα την Πίσσα, θα πηγαίνει κάτω, θα βγαίνει έξω, θα ξαναϊδέι τη μητέρα του και τ’ αδέρφια του, θα πιάσει κι άλλες φίλιες στη γειτονιά. Μα ίσως ούτε και τότε δε θα ’ναι τέλεια ευτυχισμένο: Θα του λείψουν τα χάδια τα δικά μας, που δεν μπορεί να τα ’χει όπως τώρα που είναι μωρό. Εκτός πια αν είναι σωστό εκείνο που λένε πολλοί, πως αντίθετα δηλαδή προς το σκύλο, η γάτα δεν παρανοιάζεται για τα χάδια των ανθρώπων...

Σας ασπάζομαι

Φαίδων

(από το βιβλίο: Γρηγόριος Ξενόπουλος, *Αθηναϊκές επιστολές*, Μπίρης χ.χ.)

